УКРАЇНА

МОЯ ЛЮБОВ

Вона так гарна, сяє так
Святою, чистою красою,
І на лиці яріє знак
Любові, щирості, спокою.

Вона так гарна, а проте
Так нещаслива, стільки лиха
Знесла, що квилить лихо те
В її кождіській пісні стиха.

Її пізнавши,чи ж я міг
Не полюбить її сердечно,
Не відректися власних втіх,
Щоб їй віддатись доконечно?

А полюбивши, чи ж би міг
Я божую її подобу
Згубити з серця, мимо всіх
Терпінь і горя аж до гробу?

І чи ж перечить ся любов
Тій другій а святій любові
До всіх, що ллють свій піт і кров,
До всіх, котрих гнетуть окови?

Ні, хто не любитть всіх братів,
Як сонце боже, всіх зарівно,
Той щиро полюбить не вмів

Тебе, коханая Вкраїно!
27 іюня 1880

НЕ ПОРА

Не пора, не пора, не пора
Москалеві й ляхові служить!
Довершилась України кривда стара,
Нам пора для України жить.

Не пора, не пора, не пора
За невігласів лить свою кров
І любити царя, що наш люд обдира, —
Для України наша любов.

Не пора, не пора, не пора
В рідну хату вносити роздор!
Хай пропаде незгоди проклята мара!
Під Украйни єднаймось прапор!

Бо пора ця великая єсть:
У завзятій, важкій боротьбі
Ми поляжем, щоб волю, і щастя, і честь,
Рідний краю, здобути тобі!

1880

ЛЯХАМ

І ми браталися з ляхами.

Т.Шевченко

І що ж, що ми з вами братались?
Все-таки ми в дурнях остались.
Було колись волі доволі
Для нас і для вас на Вкраїні.
І хліба доволі на полі.
Лиш жити б та бути донині.
Та біс підкусив вас "брататись",
Братерство ж навпак повернути:
Над братом панами остатись,
В ярмо його шию пригнути.
І що ти братерства ціною
Загарбав у нас те, що наше, —
Сусіди обох нас з тобою
І тиснуть, і друть, брате-ляше.
Та мало для тебе науки!
Як власті лиш крихту у руки
Дістав ти з німецької ласки,
Як крихта нам впалась свободи, —
Для нас тобі жаль тої частки,
Нас тиснеш і кличеш —до згоди!
"Братаймось!" — кричиш, і над нами
Знов панство нове закладаєш,
Немов під братерства словами
Братерського серця не маєш.
Братаймося, ляше, та щиро,
Громадою, ділом і миром,
Братаймось, як з рівними рівні,
А не як пани і піддані!
Користі хай в’яжуть нас спільні,
А не пересуди погані.
І кожний на свойому полі
Для себе і жиймо й працюймо
Для власного щастя і долі!
Рятуймось в біді, та тямуймо
Докладно слова ті хороші:

"Брат братом, а бриндзя за гроші".
12 падолиста 1882

РОЗВИВАЙСЯ ТИ, ВИСОКИЙ ДУБЕ!

Розвивайся ти, високий дубе,
Весна красна буде!
Розпадуться пута вікові,
Прокинуться люди.

Розпадуться пута вікові,
Тяжкії кайдани,
Непобіджена злими ворогами
Україна встане.

Встане славна мати Україна,
Щаслива і вільна,
Від Кубані аж до Сяну-річки
Одна, нероздільна.

Щезнуть межі, що помежували
Чужі між собою,
Згорне мати до себе всі діти
Теплою рукою.

"Діти ж мої, діти нещасливі,
Блудні сиротята,
Годі ж бо вам в сусід на услузі
Свій вік коротати!

Піднімайтесь на святеє діло,
На щирую дружбу,
Та щоби ви чесно послужили
Для матері службу.

Чи ще ж то ви мало наслужились
Москві і ляхові?
Чи ще ж то ви мало наточились
Братерської крові?

Пора, діти, добра поглядати
Для власної хати,
Щоб ґаздою, не слугою
Перед світом стати!"

Розвивайся ти, високий дубе,
Весна красна буде!
Гей, уставаймо, єднаймося,
Українські люди!

Єднаймося, братаймося
В товариство чесне,
Хай братерством, щирими трудами
Вкраїна воскресне!

17 березня 1883